

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
II МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан П. медичного
факультету, доцент
Полковников Ю. Ф.

«01» червня 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ МЕДИЦИНИ

підготовки	бакалавра
галузі знань	22 "Охорона здоров'я"
спеціальності	224 "Технології медичної діагностики та лікування"
освітня програма	"Лабораторна діагностика"
кваліфікації професійної	"Лаборант медицини"

РОЗГЛЯНУТО на засіданні Ради факультету Студентського Самоврядування Протокол № 1/06 від «01» червня 2021 р.	РОЗГЛЯНУТО на засіданні Спільної Вченої Ради медичних факультетів Протокол № 9 від «01» червня 2021 р.
--	--

1. Загальна інформація про викладача

професор Утюж Ірина Геннадіївна

e-mail: suspilni14@ukr.net

Кафедра: суспільних дисциплін

Адреса: пр. Маяковського, 26, Запорізький державний медичний університет

доцент Мегрелішвілі Марія Олексіївна

e-mail: suspilni14@ukr.net

Кафедра: суспільних дисциплін

Адреса: пр. Маяковського, 26, Запорізький державний медичний університет

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

Назва дисципліни: «Історія медицини»

Кількість кредитів з дисципліни: 90 годин / 3 кредитів ECTS (лекцій - 0 годин, практичних – 20 годин, СРС – 70 години).

3. Семестр: 2

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни:

в межах освітнього рівня бакалавра спеціальності 224 «Технології медичної діагностики та лікування» (див. структурно-логічна схема освітньо-наукової програми).

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1 Призначення навчальної дисципліни

Майбутній лаборант медицини повинен: вміти аналізувати джерела з історії медицини та адекватно інтерпретувати основні історико-медичні події; знати основні медичні здобутки у різні історичні періоди; засвоїти етичний, гуманістичний сенс діяльності видатних медиків та науковців минулого.

Компетенції, яких набуває студент при вивченні дисципліни:

- інтегральна: здатність розв'язувати типові та складні задачі і проблеми у галузі - охорона здоров'я, у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

- загальні:

1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності та їх здатність застосовувати на практиці.

2. Особистісна прихильність до обраного фаху та мотиваційна складова щодо досягнень у фаховій діяльності.

3. Вміння виявляти, аналізувати, формулювати та вирішувати проблеми, що визначені особливостями галузі.

4. Здатність вчитися і бути сучасно навченим з урахуванням використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій.

5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих на себе обов'язків.

6. Здатність адекватно оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

7. Здатність до співпраці в команді, що вимагає набути навички міжособистісної взаємодії.

8. Здатність до вибору стратегічних засад спілкування, щоб діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально відповідально та громадсько свідомо.

9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної соціально визначеної мети.

10. Здатність спілкуватися державною (українською) мовою як усно, так і письмово.

11. Здатність до ведення здорового способу життя, адаптації та дії в новій, у тому числі конфліктній ситуації.

12. Прагнення до збереження чистоти довкілля.

- спеціальні (фахові, предметні):

1. Здатність до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу медико-гігієнічних знань в проекції історичного та системо-ціннісного контексту їх осмислення.

2. Здатність застосовувати набуті знання в царині історії медицини в практичних ситуаціях, визначених особливостями галузі знань – Охорона здоров'я.

3. Здатність встановити психологічний контакт з пацієнтом з урахуванням наявного культурно-ментального розмаїття, що відповідає сучасному постіндустріальному мультикультурному суспільству.

4. Здатність враховувати гендерні та вікові особливості пацієнта при обранні засобів та методів медичної і психологічної реабілітації з урахуванням наявних системо-ціннісних орієнтирів культури та медико-гігієнічних знань того суспільства, членом якого пацієнт являється.

5. Здатність до практичного використання етичних норм роботи лаборанта медицини з урахуванням гуманістичної складової, історичної спадщини та новітніх досягнень в царині медицини.

6. Здатність до адекватної оцінки впливу соціально-економічних та системо-ціннісних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї та українського соціуму в цілому.

5.2 Мета вивчення навчальної дисципліни:

досягнення основних кінцевих цілей, визначених Освітньою програмою «Лабораторна діагностика». Метою викладання навчальної дисципліни «Історія медицини» є інтерпретація розвитку медицини в історичній ретроспективі, трактування основних історико-медичних подій, вивчення основних етапів розвитку медицини у зв'язку з розвитком і зміною суспільно-економічних умов, формування наук у галузі медицини.

5.3 Завдання вивчення дисципліни:

оволодіння навичками аналізу джерел з історії медицини, визначення особливостей природничо-наукових і медичних знань, характерних рис розвитку медицини у різні історичні періоди, інтерпретування основних історико-медичних подій.

5.4 Зміст навчальної дисципліни:

Програма навчальної дисципліни складається з 4-х тематичних блоків.

Тематичний блок 1. Медицина Стародавнього світу

Тема 1. Історія медицини як наука. Медицина первіснообщинного ладу.

Тема 2. Медицина Стародавнього Сходу.

Тема 3. Медицина Античності.

Тематичний блок 2. Медицина Середньовіччя.

Тема 4. Медицина Середньовіччя та Відродження.

Тематичний блок 3. Медицина Нового часу.

Тема 5. Медицина Нового часу.

Тематичний блок 4. Медицина і охорона здоров'я Новітнього часу.

Тема 6. Медицина і охорона здоров'я Новітнього часу

Тема 7. Медицина і охорона здоров'я в Україні.

5.5 План вивчення навчальної дисципліни

№ пп	Назва теми	Форми організації навчання	Завдання для самостійної роботи
		та	

		кількість годин	
Тематичний блок 1. Медицина Стародавнього світу			
1	Тема 1. Історія медицини як наука. Медицина первіснообщинного ладу.	С – 2 год., СРС – 10 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС Історія медицини».
2	Тема 2. Медицина Стародавнього Сходу	С – 2 год., СРС – 10 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС Історія медицини».
3	Тема 3. Медицина Античності	С – 2 год., СРС – 10 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС Історія медицини».
Тематичний блок 2. Медицина Середньовіччя			
4	Тема 4. Медицина Середньовіччя та Відродження	С – 2 год., СРС – 10 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС Історія медицини».
Тематичний блок 3. Медицина Нового часу			
5	Тема 5. Медицина Нового часу	С – 4 год СРС – 10 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС Історія медицини».
Тематичний блок 4. Медицина і охорона здоров'я Новітнього часу			
6	Тема 6. Медицина і охорона здоров'я Новітнього часу	С – 4 год СРС – 10 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС Історія медицини».
7	Тема 7. Медицина і охорона здоров'я в Україні.	С – 4 год СРС – 10 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС Історія медицини».
	Залік		

6. Самостійна робота студента

	Назва теми	Кількість годин
1	Історія медицини як наука. Медицина первіснообщинного ладу.	10
2	Медицина Стародавнього Сходу	10
3	Медицина Античності	10
4	Медицина Середньовіччя та Відродження	10
5	Медицина Нового часу	10
6	Медицина і охорона здоров'я Новітнього часу	10
7	Медицина і охорона здоров'я в Україні.	10
	Всього	70

Консультативна допомога: щотижнево за необхідністю (1-2 год.)

Контрольні заходи: самостійна робота студентів оцінюється під час проходження студентом курсу «Історія медицини».

7. Список основної та додаткової літератури

7.1. Основна література

1. Історія медицини: курс лекцій для магістрів 1-3 курсів медичних факультетів денної форми навчання галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія» / уклад. І. Г. Утюж, М. О. Мегрелішвілі. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2021.

2. Драч О. О., Борисенко Н. М. Історія медицини і фармації (від найдавніших часів до середини XVII ст.): навчальний посібник. Черкаси: видавець Чабаненко Ю. А., 2018. – 244 с.

3. Історія медицини і медсестринства : навч. посібник / Л.Ф. Луцик, Р.В. Малюта, В.І.Мельник, О.Г. Григола. – К. : ВСВ "Медицина", 2018.– 376 с.

7.2. Додаткова література

1. Амбруаз Паре і початки клінічної хірургії в Європі [Електронний ресурс] / Підготував Юрій Матвієнко. – Режим доступу : <http://msvitu.com/archive/2014/june/article-9.php>

2. Андреас Везалій [Електронний ресурс] / Підготував Юрій Матвієнко. – Режим доступу : <http://msvitu.com/archive/2017/january/article-7.php>

3. Верхратський С. А. Історія медицини / С. А. Верхратський. – К. : Здоров'я, 2011. – 350 с.

4. Визначні імена в світовій медицині / Г. Ю. Аронов, О. А. Грандо, М. Б. Мирський та ін.; О. А. Грандо (ред.). – К.: РВА «Тріумф», 2001. – 320 с.

5. Вільям Гарвей [Електронний ресурс] / Підготував Юрій Матвієнко. – Режим доступу : <http://msvitu.com/archive/2014/march/article-8.php>

6. Ганіткевич Я. В. Історія української медицини в датах та іменах. – Львів, 2004. – 364, [1] с.

7. Гіппократ. Вибране / пер. і впоряд. Зенона Бандрівського. – Київ : Світ Успіху, 2015.– 205, [2] с.

8. Голяченко, О. Історія медицини: навч. посіб. для вищ. мед. навч. закл. / О. Голяченко, Я. Ганіткевич ; рец.: С. Вадзюк, Н. Кольцова, М. Бідюк. – 2-е вид., допов. – Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2016. – 326 с.

9. Грандо О А. Визначні імена в історії української медицини. – К.: РВА «Тріумф», 1997. – 336 с.

10. Джозеф Лістер і початки хірургічної антисептики [Електронний ресурс] / Підготував Юрій Матвієнко. – Режим доступу : <http://msvitu.com/archive/2015/june/article-8.php>

11. Джон Коноллі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://msvitu.com/archive/2017/december/article-8.php>

12. Едвард Дженнер [Електронний ресурс] / Підготував Юрій Матвієнко. – Режим доступу : <http://msvitu.com/archive/2014/december/article-8.php>

13. Історія медицини та фармації: навч. посіб. для студ. вищ. фармац. навч. закл. та фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А. А. Котвіцька [та ін.] ; МОЗ України, Нац. фарм. ун-т. – Харків : НФаУ ; Харків : Золоті сторінки, 2016. – 168 с.

14. Леопольд Ауенбруггер [Електронний ресурс] / Підготував Юрій Матвієнко. – Режим доступу : <http://msvitu.com/archive/2014/november/article8.php>

15. Мірошніченко В. Г. Медицина у ранньосередньовічній монастирській культурі (V-XI століття) // Вісник ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» – 2015. – Том 15, Випуск 2(50). – С.36-39.

16. Мірошніченко Д. А. Пироговські з'їзди лікарів та їх вплив на розробку профілактичних засад земської медицини в 1885-1919 рр. / Д.А. Мірошніченко [Електронний ресурс] // Молодь і ринок. – Дрогобич, 2012. – Вип. 9. – С. 62-67. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2012_9_16

17. Олександр Флемінг [Електронний ресурс] / Підготував Юрій Матвієнко. – Режим доступу : <http://msvitu.com/archive/2015/february/article9.php>

18. Петрихин В.П. 140 лет земской медицине в Александровском уезде // Запорожский медицинский журнал. – 2008. – № 3. – С. 167-168.

19. Петрихин В.П. Врачевание зубов у Скифов // Запорожский медицинский журнал. – 2007. – № 6. –С. 186-187.

20. Роберт Кох [Електронний ресурс] / Підготував Юрій Матвієнко. – Режим доступу : <http://msvitu.com/archive/2015/december/article-9.php>
21. Томас Сіденгам [Електронний ресурс] / Підготував Юрій Матвієнко. – Режим доступу : <http://msvitu.com/archive/2013/december/article-8.php>
22. Філіп Пінель [Електронний ресурс] / Підготував Юрій Матвієнко. – Режим доступу : <http://msvitu.com/archive/2014/february/article-8.php>
23. Шальнова-Козаченко О. В. Історія медицини як наука та предмет викладання у світі, в Україні, та в ОНМедУ: вступна лекція з курсу «Історія медицини» [Електронний ресурс] // Медична освіта. – 2011. – №1. – Режим доступу : https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/article/view/794
24. Shabid R. Aziz. Рак, сигари і психоаналіз: медична історія Зигмунда Фрейда [Електронний ресурс] / Підготував Юрій Матвієнко. – Режим доступу : <http://msvitu.com/archive/2007/april/article-8.php>

8. Контроль і оцінка результатів навчання

8.1. Види контролю: підсумковий.

8.2. Форми контролю

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку після завершення вивчення дисципліни. Результати складання заліків оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано». Студент отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав усі види робіт, передбачених навчальною програмою «Історія медицини». Дисципліна вважається зданою успішно, при середній арифметичній оцінці 3,0-5, яка потім переводиться у 200-бальну систему.

9. Політика навчальної дисципліни: обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.